Tentamen Logica en Modelleren

27 oktober 2010

Opgave 1. *(6 + 6 punten)*

Leid met natuurlijke deductie af:

(a) $(\neg p \vee q) \to r,\ \neg(r \vee s) \ \vdash\ \neg q$

(b) $\neg(p \wedge \neg r),\ q \vee \neg r,\ p \to \neg q \ \vdash\ \neg p$

Opgave 2. *(4 + 4 + 4 punten)*

Beschouw de formule ϕ: $\forall x(Rxy \to \neg\exists y Ryx)$

(a) Teken de parse tree van ϕ.

(b) Onderstreep in de formule ϕ alle vrije variabelen.

(b) Bekijk het model $\mathcal{M}$ met als domein $A = \{1, 2, 3, 4\}$ en met $R^{\mathcal{M}} = <$.
Geef voor de vrije variabele(n) van ϕ een look-up functie ℓ zodat $\mathcal{M} \vDash_{\ell} \phi$.

Opgave 3. *(5 + 5 punten)*

Leidt met natuurlijke deductie af:

(a) $\forall x(Px \wedge Qx) \ \vdash\ \forall x Px$

(b) $\forall x Px, \neg\exists x(Px \wedge Qx) \ \vdash\ \neg\exists x Qx$

Opgave 4. *(8 punten)*

De volgende semantische implicatie is ongeldig. Laat dit zien door het aangeven van een tegenmodel.

$$\exists x\exists y\exists z(x \neq y \wedge x \neq z \wedge y \neq z) \ \vDash\ \exists x\exists y((Px \leftrightarrow Qx) \wedge (Py \leftrightarrow Qy))$$

Opgave 5. *(4 + 4 + 4 punten)*

Vertaal de onderstaande zinnen in de taal van de predikatenlogica. Gebruik daarbij de vertaalsleutel

Kxy:	x is een kind van y				
Wx:	x werkt				
Gxy:	x kent y				
Tx:	x is thuis				
a:	Anna	b:	Barbara	c:	Chris

(a) Als al haar kinderen thuis zijn, dan werkt Anna niet.

(b) Chris kent al Anna's kinderen.

(c) Chris kent al Anna's kinderen, behalve Barbara.

Opgave 6. *(4 + 4 punten)*

In een database van de post bevindt zich een tabel *Brieven* met kolommen *Id, Datum, Afzender, Geadresseerde*, waarin alle verzonden brieven worden geadministreerd.
In het relatiemodel representeren we deze tabel door het predikaatsymbool B, zodat $B(x, y, z, w)$ uitdrukt:

"x is de identifier van een brief die op dag y door z aan w is verstuurd"

Anna wordt aangeduid met de constante a.

Geef queries in de vorm van formules met een vrije variabele x naar:

(a) de dagen x waarop Anna geen brief heeft verstuurd.

(b) de personen x die wel eens een brief aan Anna hebben gestuurd, maar aan niemand anders.

Opgave 7. *(6 + 4 + 4 punten)*

Gegeven is het Kripke model $\mathcal{M} = (W, R, L)$ met als onderliggend frame
$\mathcal{F} = (W, R)$, getekend in het volgende plaatje.

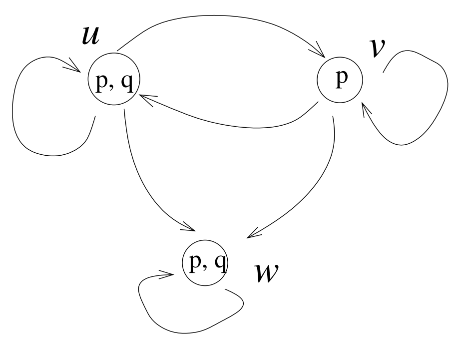

(a) Ga na voor welke werelden x geldt:

(i) $\mathcal{M}, x \Vdash \Diamond(p \wedge q) \to (p \wedge q)$

(ii) $\mathcal{M}, x \Vdash \Box q \to \Box(p \wedge q)$

Motivering is niet vereist.

(b) Geef als dat mogelijk is een labelingfunctie L' op het frame $\mathcal{F}$, zodanig dat voor het Kripke-model $\mathcal{M}' = (W, R, L')$ geldt: $\mathcal{M}' \nVdash \Diamond\Diamond p \to \Diamond p$. Als zo'n L' niet bestaat geef dan kort aan waarom niet.

(c) Geef als dat mogelijk is een labelingfunctie L'' op het frame $\mathcal{F}$, zodanig dat voor het Kripke-model $\mathcal{M}'' = (W, R, L'')$ geldt: $\mathcal{M}'' \nVdash \Diamond p \to \Box p$. Als zo'n L'' niet bestaat geef dan kort aan waarom niet.

Opgave 8. *(6 punten)*

We willen een programma P dat, werkend op integers, als effect heeft dat de outputwaarden van de variabelen y en z respectievelijk groter en kleiner zijn dan de inputwaarde van x, en dat de waarde van x onveranderd laat.

Specificeer dit gedrag met behulp van een Hoare triple.

[NB: Je hoeft het programmatje zelf niet te schrijven.]

Opgave 9. *(4 + 4 punten)*

(a) Beredeneer met behulp van de correctheidsstelling van de predikatenlogica dat een verzameling formules Σ die *syntactisch inconsistent* is, d.w.z., waarvoor geldt dat $\Sigma \vdash \bot$, geen model $\mathcal{M}$ heeft met $\mathcal{M} \models \Sigma$.

(b) We hebben een éénplaatsige predikaatletter P en constantes $c_1, c_2, c_3, \ldots$, en definiëren daarmee de (oneindige) verzameling formules

$$\Sigma = \{\neg P(c_1),\ P(c_2) \to P(c_1),\ P(c_3) \to P(c_2),\ P(c_4) \to P(c_3),\ \ldots\}$$

Is de verzameling formules Σ syntactisch consistent? Motiveer je antwoord.

Het tentamencijfer is (het totaal aantal punten plus 10) gedeeld door 10.